

CSONGRÁDI HIRADÓ

Előfizetési ára: havonta
1'60, egy évre 18' — pengő,
vidékre havonta 2' — pengő.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napilap

Szerkesztőség, kiadóhivatal:
Csongrád, Szentháromság
tér 2. Bejárat az Uri utcából.

I. évfolyam.

Csongrád, 1931. október 14. szerda.

21. szám.

A földművelésügyi miniszter Farkas Béla dr. főispán előterjesztésére Meixner Vilmos min. tanácsost küldte ki a csongrádi és csongrádmegyei inség tanulmányozására

Meixner Vilmos min. tan., Farkas Béla dr. főispán, Csemegi Gyula polgármester és vitéz Petkóczy Lajos dr. rendőrtanácsos látogatása a Vályogostelepen.

Magasztosan szép és lélekemelő esemény színhelye volt kedden délelőtt Csongrád nyomornegyede, a Vályogostelep, amelyet a vármegye melegsívü és a lakosság minden rétegének sorsát valóban szíven viselő főispánja előterjesztésére és társaságában a földművelésügyi miniszter kiküldöttje látogatott meg a város közigazgatási és rendészeti vezetőinek kíséretében. A miniszteri kiküldött azért jött, hogy a helyszínen tanulmányozza az inségesek helyzetét és a látottak alapján tegye meg javaslatát a főispánnak régebben és ismételten az inségek érdekében tett előterjesztési ügyében. Természetesen csak külsőleg volt ez az előkelő látogatás meglepő, mert hiszen Csongrád lakossága és maguk az érdekeltek is ismételt tapasztalatok alapján tudják, hogy a vármegye és a város vezetői, elsősorban maga a főispán, mindenkor mindent megtettek, amit a mai viszonyok között lehet, az inség leküzdésére, a nyomor megelőzésére.

Alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán már hetekkel ezelőtt, akkor, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a legszegényebb népréteg, a mezőgazda-

sági- és földmunkásság munkához juttatása a buzaárok alakulása, a gazdalközönység súlyos helyzete miatt szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik, előterjesztést tett a kormánynak, különösen a földművelésügyi miniszternek, hogy a csongrádi inség megelőzése és leküzdése érdekében megfelelő intézkedések végrehajtását kieszaközölje. Ezeknek az előterjesztéseknek az eredményeképpen a földművelésügyi miniszter Meixner Vilmos miniszteri tanácsost, a gazdasági felügyelőségek országos főfelügyelőjét bízta meg azzal, hogy Csongrádon és Csongrádvármegyében tanulmányozza a gazdalközönység termelési viszonyait és a munkásság helyzetét.

Meixner Vilmos miniszteri tanácsos kedden a kora délelőtti órákban érkezett meg alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán társaságában Csongrádra és itt Csemegi Gyula polgármester és Petkóczy Lajos dr. rendőrtanácsossal együtt kiment a legszegényebbek által lakott Vályogostelepre.

A negytagu társaság a Vályogostelepen valóságilag házról-házra ment. Belátogattak a legnyomordogosabb vályogviskóba is és ott, ahol pilla-

natnyi segítségre szükség volt, kisebb segélyeket osztott a főispán, aki szeretettel hallgatta meg az inségesek kéréseit és hangsúlyozta azt, hogy a kormány és a hatóságok mindent elkövetnek az iránt, hogy a közelgő tél megpróbáltatásait enyhítsék.

A főispán kezdeményezése és a miniszteri biztos látogatása kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a vármegye és a kormány mindama eszközökkel iparkodnak az inséget enyhíteni, amelyek a megcsontított ország nehéz viszonyok között lévő háztartásától kitellenek. De példamutatásnak is lehet, sőt kell tekinteni a keddi vályogostelepi látogatást: példamutatásnak arra, hogy a társadalomnak is, még a multbelinél is fokozottabb mértékben kell kivennie a részét a szervezés és az adakozás terén s akkor valóra fognak válni a magyar kormányelnöknek azok a hitet, bizalmat hirdető szavai, amelyekkel kijelentette, hogy Magyarországon a télen nem lesz éhező ember...

A vályogostelepi látogatás után a főispán és a miniszteri kiküldött a polgármesterrel és rendőrtanácsossal alaposan megbeszéltek a látottakat

és a téli inségenyhítő akció lebonyolításának részleteit. A főispán Budapestre utazik, hogy ott a szükséges előterjesztéseket a miniszteri kiküldötttel együttesen megtegye és így már a tél beállta előtt megtehető legyeknek a szükséges intézkedések, amelyekre vonatkozóan később adnak ki hivatalos közlést.

A főispán elismerését fejezte ki a város polgármestere és rendőrtanácsosa iránt a szegények sorsát elősegítő intézkedéseikért.

A konferencia után alkalmunk volt alsótakáchi Farkas Béla dr. főispánnal beszélgetni, aki a következőkben foglalta össze a vályogostelepi látogatás előzményeit és eredményeit:

— Nagyon hálás vagyok a földművelésügyi miniszter ur. Önagyméltósága iránt, hogy előterjesztésemnek helyet adva Meixner Vilmos miniszteri tanácsos urat leküldötte, hogy a helyszínen szerezhessen meggyőződést a csongrádi és vármegyei inségesek helyzetéről. Alapos munkát végeztünk, szinte házról-házra jártunk és meg kell állapítanom, hogy arról győződöttünk meg, hogy a valóban szomorú helyzetben lévő vályogostelepiek szinte kivétel nélkül derék munkásemberek, akik szívesen dolgoznának.

— Még ma Budapestre utazom és eddigi jelentéseim alapján hiszem, hogy még a tél beállta előtt sikerül a megfelelő intézkedéseket megtennünk.

— További tervem az, hogy még a tél beállta előtt a többi szegényeket

NAPIREND

Naptár: Október 14. szerda. Róm. Kath. Kaliszti p. vt. Prot.: Helin. Nap kel 6 óra 15 percek, nyugszik 5 óra 16 percek.

Déli 12 óráig megtekinthető a Téli Gazdasági Iskola terménykiállítása.

Délután 5 órakor októberi ájtatosság a főtemplomban.

Az Uránia Mozgóban d. u. 2 és 6 órakor színre kerül a „Lourdesi csoda“.

Éjszakai gyógyszerári ügyeletet tartanak: Barna, Cejlik és Gömör.

HÍREK

— Véget ért a Katolikus Nagygyűlés. Az ország katolikus társadalmának hatalmas megmozdulása, a XII. Katolikus nagygyűlés hétfőn az Egyetemtemplomban tartott főpapi misével, amelyet *Hanauer A. István* váci püspök pontifikált, befejezést nyert.

— A város más bérloknak adta ki a gyevi tanyát. A város tulajdonát képező gyevi tanyát és a hozzátartozó földet eddig Fodor Ferenc bérelte, azonban Fodor a mai nehéz helyzetre való hivatkozással lemondott a bérletről és a város Rosencweig Lajos csányteleki lakosnak adta ki bérbe.

— Ma délután mozielőadás az Uránia Mozgóban. Megirtuk már, hogy a helybeli kongregációk a szegényalap javára sorozatos filmelőadásokat rendeznek. Ma, szerdán és holnap, esütörtökön délután 2 és 6 órakor színre kerül a Lourdesi csoda hatalmas filmalkotás. Két órakor a diákoknak 20 fillér és 6 órakor a felnőtteknek 40 és 80 filléres helyárakkal.

— Pestisjárvány pusztult Szmírnában. Londoni jelentés szerint Szmírnában, Honan tartományban bubópestis lépett fel. Eddig egyetlen kerületben 4000 ember halt meg a szörnyű betegségben.

MOZAIK

Irta: Téli József.

Csikágó... Tele vagyunk humanizmussal, megszoktuk bocsájtani az állatvédő egyesületek tulbuzgóságát is, ódai meghatódottságot érzünk, amikor repülőgépen szállítják a szegény lekésett fecskéket, előnt bennünket a harag, amikor egy durva kocsi látunk és megcibáljuk a fülét a gyerkőcnek, ha cernára köti a verebet: szóval altruista érzelmekben nincs hiány, de erre a hirre, amelyet Londonból hozott a rádió, megáll az ember esze. Csikágóban ugyanis hetvenötezer dolláros költséggel, egy kétemeletes, háromszázötven szobás, teljes komforttal, zománckádas fürdőszobákkal, hideg és meleg zuhannyal felszerelt — kutyaszállodát építettek s a napokban át is adták a forgalomnak... Amíg a főpolgármester büszkén szónokolja, hogy a csikágói kutyaszálloda becsületet szerzett a világ összes állatkedvelői előtt, a külvárosokban ott lappang a nyomor, piszkos tanyákon rongyokban vacognak a gyermekek, a napnak minden órájában az öngyilkosok revolverei durrannak s a sok százezer munkanélküli szemében — még Amerikában is — furcsa tűz lobban. Nem állat, hanem embervédelem kell ide!...

MEZŐGAZDASÁG

Séta egy gyümölcsösben.

Irta: Cseh Jenő.

VIII.

— Milyen körtefái vannak? — érdeklődöm melegen.

— Csakis az Országos Pomológiai Bizottságtól ajánlott fajtákat telepíttem: Nagyszekfű, Amanlis, Vilmos, Diel, Hardenpont, téli, Jozefina körteket. Kitünően beválnak s a piacon is keresettek — válaszolja a gazda

— Ez itten Amanlis vajkörte — folytatja gazd'uram a beszédet — Kóstolja meg az ur. Itt már lehet kóstolgatni, mert ez augusztusban és szeptemberben érik. Nem igen kell biztatni, van már érett, leszakítok egy nagyobb, sárgászöld, napos oldalán barnás-vörös színű gyümölcsöt. Izé felleges, nem hiába. I. rendű asztali és I. rendű piaci gyümölcs. Ez igazán ajánlatos nagybani termesztésre, mert korán és bőven terem.

— Amott a Nagyszekfű körtefáim — löki nehéz indulattal karját a gazd'uram mint egy szálfát, a kopasz fák felé. Már itt megvolt a szüret, mert ju-

lius végén érik. Akad rajta elég, bár kicsi a gyümölcse, de bőven terem. A gyümölcs szinte éretten szalmasárga, napos oldalán piros pontokkal és s égyenlős, elmosódott pirossággal. Ez csak másodrendű asztali, de I. rendű piaci fajta. A fája edzett, télálló, merném is bárkinek nagybani termesztésre ajánlani.

— Ezek itt a legkevesebb körtefáim — magyaráz csillanó szemekkel, felvidulva a gazda. Vilmos körte. Ezt illeti az első hely a tömegtermelésben, mert a legfinomabb csemegegyümölcs, a legszebb és legjobb aszalmány készíthető belőle. No meg az asszonyok is ebből szeretnek befőzni. Nem szabad azonban ezt a fajtát egy magában telepíteni, mert virágzaskor más fajtáról jobban termékenyül meg. Boralanyon jól tenyészik, de rendkívüli bő termései miatt hamar kimerül. Ellenben vadkörte alanyon erős fejlődésű, edzett és korán, igen bőven terem. Augusztus — szept-

IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet jelenti okt. hó 12-én d. u. Hazánkban a csendes, derült és nappal igen enyhe időjárásban változás nem történt.

Budapesten f. hó 12-én délben a hőmérséklet 18 fok C. a tengerszintre átszámított légnyomás 770 mm. volt.

Várható időjárás a következő 24 órában: Nyugatról megélénkülő légáramlás és növekedő felhőzet esapadékajlammal.

temberben érik. Gyümölcse nagy, néha igen nagy, tojásdad vagy kupos, bukkós, hasas. Leszakítok egyet, már érett, bőre finom vékony. Sárgásfehér színű, még a nap is csak ritkán dob piros csókot rá, annyira szemérmes. Ellenben barna foltoktól szeplős. A hely és a szár körül rozsdafoltos, Kiváncsian felvágom. Husa fehér, igen finom, teljesen olvadó vajszerű. Igen leves, cukros, illatos. Izét nem lehet elfelejteni. (Folyt. köv.)

— Kísérleti ballonokat enged fel a Meteorológiai Intézet. A budapesti Meteorológiai Intézet folyó hó 13., 14. és 15. én vesszőkosárba helyezett műszerekkel kísérleti ballonokat bocsájt fel a magasabb légrétegek hőmérsékleti nedvességi és áramlásai viszonyainak kutatására. Aki ilyen ballonokat talál, táviratilag értesítse az Intézetet »Meteor. Buda« címre küldött sürgönnyel. A kosár beszoigáltatója 20 pengő jutalmat kap.

— Gróf Károlyi Sándor születésének százéves évfordulója november 10-én lesz. A magyar gazdák halhatatlan vezérének születési centennáriumát kegyeletesen fogja megünnepegni a Magyar Mezőgazdák Szövetsége, a Hanygyszövetkezet. Ugyancsak ünnepek lesznek a decemberi gazdanapok során is.

Hirdetéseket az Uri utca sarkán. Bánszky vendéglő melletti kiadóhivatalban d. u. 5 óráig kérjük leadni.

Reflexió a „Csongrádi Híradó” felhívására

A napokban egy levelet küldöttek a szerkesztőségünkbe, amelyet nagy örömmel bocsájtunk a nyilvánosság elé. Ez a levél is bizonyíték arra, hogy azt a bizonyos társadalmi egységet meg lehet teremteni az egymástól idegenkedők között.

A beküldött levél a következő:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Csongrádi Híradó” e hó 8-iki számában „Felhívás Csongrád közönségéhez” címmel egy cikk jelent meg, amelyhez t. Szerkesztő ur szíves engedelmével az alábbiakban vagyok bátor hozzájárulni:

Az első szótól az utolsóig egyetérték a cikkíróval és kell, hogy egyetértsen vele a város minden lakója. Nagyon szép és nemes eszmét pendít meg a cikk, amelynek sikeréért, megvalósításáért Csongrád minden polgárának felekezeti és társadalmi különbség nélkül — harcolnia kell.

Mit kíván a „Csongrádi Híradó” cikke? Valószínűleg meg Csongrádon azt, amit Magyarország Kormányzója már oly sokszor hangoztatott, amit tőlünk a nyár folyamán itt járt államférfiak közül *Zsitvay* igazságügyminiszter, *Sztranyavszky* volt államtitkár kért, amire vármegyénk közszeretében álló főispánja, alsótakachi *Farkas* Béla dr. is több ízben rámutatott: Magyarország csak abban az esetben fog tudni minden tekintetben talpraállni, hogy ha az ország minden lakója, vallási és társadalmi különbség nélkül, félretéve az egyéni érdekeket, csak az ország érdekeiért fog harcolni. Ha ennek a szerezetlen, agyoncsontított országnak minden városa, községe és faluja azon lesz, hogy lakósaik közt fenáll, bármilyen természetű ellentéteket elsimítsa, hogy a haragosokból ismét barátokat teremtsen, hogy ha egy családba fogja összehozni a hazafiasan gondolkozó és érző polgárokat, ez esetben valóra válhat mindnyájunk leghőbb kívánsága: Nagymagyarország feltámasztása!

Elsősorban a sajtó feladata, hogy ezt a fontos kérdést megpenditse és napirenden is tartsa. Épp ezért kell helyeselni a „Csongrádi Híradó” ezirányú felhívását. Nem szabad megengedni, hogy ez a cikk süket fülekre találjon! Ébredjen fel végre Csongrád is abból a nagy letargiából, amelyben eddig volt! Keressenek és találjanak módot a megye és a város vezetői a békés együttműködés és megértés lehetőségére. Sokféle mód van rá, csak tapintatosan kell hozzáfogni azok keresztülviteléhez.

Azt mindnyájan tudjuk, hogy nagyon nehéz tételnek nézünk elébe. A nincstelenek támogatása és segítése módot nyújt arra, hogy Csongrád minden lakója — aki teheti — vegye ki részét az ide nyomorenyhítő akcióból. Itt van tehát az első alkalom az együttműködésre. A legszebb, a legnemesebb és Istennek is tetsző cselekedet: a jótékonykodás legyen megindítója és kezdeményezője annak az akciónak, amelyet a „Csongrádi Híradó” is felvetett. A jótékonykodásban, szegények istápolásában egyesüljenek azok, akiket a jelen pillanatban még ellentétek választanak el egymástól.

A megye és a város vezetői hivatottak elsősorban arra, hogy akár sajtó útján, akár más módon munkálkodjanak az alig két hetes, de máris közkedvelt lap, a „Csongrádi Híradó” által megpendített szép cél érdekében.

Keressék fel az illetékes tényezőket e lap hasábjait olyan értelmű cikkekkkel, melyek a felvetett terv keresztülvitelét vanna k hivatalva előmozdítani és megvalósítani.

A „Csongrádi Híradó” önzetlen és agilis szerkesztőségét pedig arra kérem, tartsa napirenden a megkezdett akció ügyét. Lelkesedéssel, fáradhatatlanul dolgozzon továbbra is a terv érdekében. Ha sikerülni fog az akció során Csongrád egész lakosságát egy táborba tömöríteni, akkor a város minden lakója megelégedett és egyben büszke lesz kedvenc napilapjára:

a „Csongrádi Híradóra, amely rövidesen minden háznál nélkülözhetetlenné válik.

Soraim közlését hálásan köszönve, maradtam hazafias tisztelettel Szerkesztő Urnak kész hiva egy előfizető.

— **Ingyen hirdetünk.** Mindenki, aki lapunkra előfizet havonként két hirdetést ingyen közlünk.

Eladó fél hold szőlő, cím a kiadóhivatalban.

Szerkesztésért és kiadásért felelős
Bartoss K. roly.

A felgyői uradalomban a halászat megkezdődött.
HALAT bármily mennyiségben és minőségben előző napi megrendelés esetén hozzhoz szállítjuk. 63 Telefon: 6. sz.

JÓTÉKONYSÁG

A budapesti termény-tőzsde-n. hó 13. án az irányzat tartott volt.

A készáru piacon az árak 77 kg-os tiszavidéki buza 8.95—9.15, 78 kg-os 9.10—9.30, 79 kg-os 9.25—9.45, 80 kg-os 9.30—9.55, rozs 9.10—9.70, zab 17.50—18.50, morzsolt tengeri 15.80—16.00

A határidő piacon az irányzat barátságos.

A zárlati árfolyamok a következők: buza december 10.08—10 márciusra 11.28—10.30, rozs márciusra 11.18—11.30, tengeri májusra 12.85—12.90 pengő. (Az árak boletta nélkül, 100 kg-ként, budapesti paritásban értendők. Csongrádról Budapestre egy mm. buza vasuti fuvardíja 1.60 pengő.)

A székesfővárosi vásárpénztár jelentése a ferencvárosi sertésvásárról: Felhajtottak 1005 drb sertést, az irányzat lanyha.

Sertés I. r. uradalmi nehéz 1.26—28, szedett közép 1.12—1.20, zsir nagyban 1.60—1.64, sózott szalonna 3 táblás 1.65 pengő.

Borjuvásárra felhajtás 351 db, irányzat élénk. I. r. borju 85—98, II. r. 66—84 fillér.

Apróhirdetéseket minden nap d. u. 5 óráig fogad el a kiadóhivatal: Szentháromság tér 2. szám, Uri utca sarok.

10 szavas apróhirdetés 20 f. **Olcsón, divatosan** fésülők menyasszonyokat. Tyukszemvágást, manikürt szakszerűen végzek. Szíves pártfogást kér Szőke Antalné Sugár u. 23. sz.

Rendszeres hétköznapi leadások:

9.30 Hírek, 11.10 vizátlásjelentés, 12 óra déli harangszó, 12.25 hírek, 1 időjelzés, időjárás, vizátlásjelentés, 2.45 hírek, piaci árak, 4.45 időjelzés, időjárás, vizátlásjelentés.

Szerda, október 14.

9.15 A m. kir. József nádor 2. houvédgyalozezred zenekarának hangversenye. 12.05 A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 3.30 Morse-tanfoly. 4.00 Sásdi Sándor novellái. 5.50 »Az ember útja az állatvilág megismerése felé.« Szilády Zoltán dr. előadása. 5.30 Gramafonhangverseny. 6.30 Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura.) 7.00 »A kuruc korszak és a XVIII. század magyar dalai« Szilágyi Imre dr. előadása. Kísér Járóka Sándor cigányzenekara. 8.00 Tóth Imre emlékirataiból. 8.30 A Nemzetközi Rádió Unió »nemzeti esték« sorozatából Ir-est. 10.00 Pontos időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények, időjárásjelentés. Majd: Farkas Jenő cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Uri utca 22. szám alatt jó hordók eladók. 43 15-4

Sugár utca 7. sz. ház azonnali beköltözésre eladó. Cím Boda Mártonnál Justh Gy. u. 13. 7-5

Jókarban lévő varrogég igen jutányos árért eladó, megtekinthető Uri utca 42. sz.